

«Η Χαμηλοπάρδαλη» της Μαρίας Γιαγιάννου – Παραμύθι για την αυτογνωσία, τη φιλία, τη διαφορετικότητα

Για το παραμύθι «Η Χαμηλοπάρδαλη» της Μαρίας Γιαγιάννου, σε εικονογράφηση Θέντας Μιμηλάκη, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογιός.

Γράφει η Ελευθερία Ράπτου

Πώς είναι άραγε να ξεχωρίζεις στο σχολείο για τους... λάθος λόγους; Να νιώθεις βαθιά μέσα σου ότι δεν καταξιώνεσαι στη σχολική κοινότητα, ασχέτως αν είσαι ενεργό, οργανικό μέρος αυτής; Τι γίνεται όταν μπορείς να ξεχωρίσεις, αλλά οι κανόνες του παιχνιδιού δεν είναι υπέρ σου; Υπάρχει χώρος για το διαφορετικό σε ένα σύστημα που έχει φτιαχτεί για να αναδείξει την ομοιότητα;

Η Γιαγιάννου συνθέτει μια τρυφερή ιστορία σχολικής καθημερινότητας όπου ο δρόμος προς την αυτογνωσία, την ουσιαστική μόρφωση, την ειλικρινή φιλία δεν είναι πάντα εύκολος,

Η πρωταγωνίστρια του νέου παραμυθιού της Μαρίας Γιαγιάννου με τον τίτλο Η Χαμηλοπάρδαλη, από τις εκδόσεις Ψυχογιός, ζει τις αντιφάσεις και τις προκλήσεις της σχολικής ζωής με εσωτερική ένταση και περισκεψη. Δεν το βάζει όμως κάτω.

Πώς είναι να ζεις σε έναν κόσμο φτιαγμένο για καμηλοπάρδαλεις ενώ εσύ είσαι...

χαμηλοπάρδαλη

Σε έναν κόσμο φτιαγμένο για να τη δυσκολεύει, έστω ακούσια, έχει αποφασίσει ότι πρέπει να αγωνιστεί. Η Αριστέα, γιατί αυτό είναι το όνομα της πρωταγωνίστριας, είναι μια...

«χαμηλοπάρδαλη» που ζει σε μια πόλη και μια χώρα ιδανική για καμηλοπαρδάλεις. Στην ουσία είναι και αυτή καμηλοπάρδαλη, αλλά χάρη στα γονίδια της οικογένειας, ανήκει σε εκείνη την ομάδα καμηλοπαρδάλεων που είναι κοντόλαιμες και άρα... είναι «χαμηλοπαρδάλεις»!

Πραγματικό μπέρδεμα λαιμών και ύψους! Η χαμηλοπάρδαλη Αριστέα, της οποίας το όνομα θα μπορούσε να είναι οϊωνός, κατά το ρωμαϊκό *nomen est omen*, είναι μαθήτρια σε ένα από τα δημοτικά σχολεία της χώρας των καμηλοπαρδάλεων. Η μικρή ηρωίδα του παραμυθιού αν και είναι ενταγμένη στη σχολική καθημερινότητα, λόγω της ανατομικής της ιδιαιτερότητας

δυσκολεύεται να βρει το ρόλο της και την καταξίωση που δικαιούται. Στις παρελάσεις, για παράδειγμα, είναι πάντα η τελευταία στη σειρά, στις ομαδικές φωτογραφίες δεν μπορεί να φανεί επαρκώς, δεν μπορεί να ντυθεί με το στιλ που προτιμούν οι ψηλόλαιμες συμμαθήτριές της και όπως σημειώνει η συγγραφέας: «Η Αριστέα ήταν μια χαμηλοπάρδαλη που χανόταν συχνά κάτω από το υψωμένο βλέμμα των άλλων». Αποφασίζει να πάει κόντρα στο «κατεστημένο» και να αξιώσει τη θέση της σημαιοφόρου, με την ελπίδα ότι αυτή τη φορά θα μπορούσε να παρελάσει πρώτη, με την αξία της και όχι τελευταία λόγω του σωματότυπού της. Στην πορεία η Αριστέα δικαιώνει το όνομά της. Αν και τελικά δεν γίνεται σημαιοφόρος, αποδεικνύεται ότι μπορεί να γίνει άριστη μαθήτρια και κυρίως άριστη φίλη, με την ευκαιρία της έλευσης της ακόμα πιο διαφορετικής νέας φίλης, της καμήλας-χαμήλας Φιλομήλας...

Η γλώσσα είναι προσεγμένη, μεστή αλλά όχι υφολογικά φορτωμένη, χρησιμοποιεί το παιχνίδι των συνδηλώσεων καθώς τα νοούμενα κάτω από τα φαινόμενα είναι πολλά και ενδιαφέροντα.

Η Γιαγιάννου συνθέτει μια τρυφερή ιστορία σχολικής καθημερινότητας όπου ο δρόμος προς την αυτογνωσία, την ουσιαστική μόρφωση, την ειλικρινή φιλία δεν είναι πάντα εύκολος, αλλά δεν είναι αδιάβατος, και αξίζει κανείς να τον διατρέξει με θάρρος στο μέτρο των δυνατοτήτων του και με γνώμονα την προσωπική αξία του, που πρέπει να είναι αδιαπραγμάτευτη. Με κέντρο τα παραπάνω, η συγγραφέας προσθέτει με προσοχή και άλλους νοηματικούς πυρήνες. Οι σχέσεις με τους συμμαθητές, ο ρόλος των δασκάλων, οι εκπαιδευτικές και μαθησιακές προκλήσεις, η συμπερίληψη, η δημοκρατία, η συνεργασία, το οικογενειακό πλέγμα σχέσεων, τα ζητήματα της εικόνας του εαυτού, η αφοσίωση στο στόχο, η γενναιοδωρία, η πίστη σε αξίες,

αλλά και η αξία του να συνεχίζει κανείς να προσπαθεί παρ'όλες τις αποτυχίες, είναι πεδία προβληματισμού που αγγίζει με καθαρότητα η συγγραφική ματιά.

Η ιστορία έχει εσωτερικές ενότητες-κύκλους εντός των οποίων θίγονται τα επιμέρους θέματα. Η γλώσσα είναι προσεγμένη, μεστή αλλά όχι υφολογικά φορτωμένη, χρησιμοποιεί το παιχνίδι των συνδηλώσεων καθώς τα νοούμενα κάτω από τα φαινόμενα είναι πολλά και ενδιαφέροντα. Δίνεται έμφαση στη σημασία της σχολικής ζωής για την πνευματική, κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών, αναδεικνύεται ο σημαντικός ρόλος των δασκάλων, ο οποίος όμως είναι ενισχυτικός του γονεϊκού ρόλου και όχι αναπληρωματικός.

Η εικονογράφηση της Θέντας Μιμηλάκη ακολουθεί με συνέπεια τον πυκνό, ζεστό λόγο της Γιαγιάννου, σχολιάζοντας διακριτικά με το χρώμα και τις απλές φιγούρες την πολυδιάστατη ιστορία της χαμηλοπάρδαλης Αριστέας, μέσα και έξω από το σχολείο. Η Γιαγιάννου αφιερώνει το παραμύθι, πέρα από την προσωπική απεύθυνση στην κόρη της, «στα παιδιά που κάθε μέρα δίνουν τον δικό τους αγώνα και στους δασκάλους που διατηρούν το κέφι τους». Πιστεύω ότι ο κοινός κόσμος των αγωνιζόμενων παιδιών και των επίμονων δασκάλων επιδοκιμάζεται αγαπητικά στο βιβλίο, το οποίο θα έχει τη δική του, επικοινωνιακή πορεία μέσα και έξω από τις σχολικές τάξεις.

* Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΡΑΠΤΟΥ είναι θεατρολόγος-εκπαιδευτικός, κριτικός θεάτρου και βιβλίου.